

6. 11. 2015

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Pořádková pokuta za opožděné dodání listin advokátem

Lepší nějaký důkaz, nežli žádný, říkáte si zrovna potom, co vám klient den před jednáním strčí do ruky užmoulaný kus papíru, komu se to alespoň jednou za profesní život nepříhodilo. S pocitem zadostiučinění jej odevzdáváte na podatelně místního soudu osobně (sekretářka je nemocná, koncipient po večírku) a čekáte, co se bude dít. Tušíte, že soudce toto vaše nadšení nebude asi zrovna dvakrát sdílet, leč důkazní povinnost se plnit musí. Hlavně ať z toho není kárňák. Uložení pořádkové pokuty ve výši 15.000 Kč za hrubé ztěžování postupu soudu v řízení, to snad nemyslí vážně! Tak nějak se musel nejspíš cítit nejmenovaný advokát z Liberecka v případě, který se dostal až k Ústavnímu soudu v řízení vedeném pod sp. zn. IV. ÚS 910/15.

Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci uložil advokátovi pořádkovou pokutu v citované výši za to, že den před nařízeným ústním jednáním advokát učinil na podatelně soudu procesní podání, v němž byla uvedena nová skutková tvrzení a k podání byly připojeny kopie listin, celkem 14 listů. Tím, že do spisu byly založeny nové listiny a nová tvrzení pouhý jeden den před nařízeným jednáním, došlo dle odvolacího soudu k hrubému ztěžování postupu soudu v řízení, neboť odvolací jednání muselo být odročeno.

Proti tomuto rozhodnutí podal advokát ústavní stížnost (jiný procesní prostředek totiž právní řád *de lege lata* nenabízí), ve které krom jiného namítal, že dle § 3 odst. 1 zákona o advokacii je advokát při poskytování právních služeb nezávislý; je vázán právními předpisy a v jejich mezích příkazy klienta. Dále poukázal na další ustanovení zákona o advokacii, dle kterých je advokát povinen chránit a prosazovat práva a oprávněné zájmy klienta a využívat důsledně všechny zákonné prostředky a v jejich rámci uplatnit v zájmu klienta vše, co podle svého přesvědčení pokládá za prospěšné. Z výše uvedeného dle advokáta plyne, že bylo jeho povinností v okamžiku, kdy mu klient předal významné podklady pro vedení sporu, tyto v rámci soudního řízení také co nejdříve uplatnit. Uvedený trest advokát považoval za zásah do jeho nezávislosti a zejména za projev formalismu a naprosté nelidskosti soudu a jeho arogance soudu k lidským právům a základním svobodám.

Advokát dále podotkl, že je zásahem do nezávislosti advokáta, pokud soud advokátu ukládá pokutu (trest) v situaci, kdy advokát řádně plní svou povinnost stanovenou mu zákonem. Byl-li by dle názoru advokáta takový postup dovolený, pak se advokát fakticky ocitá ve schizofrenní situaci, kdy by byl v určitém okamžiku nucen zvažovat, zda má plnit řádně svou povinnost prosazovat zájmy klienta a podat úkon soudu i krátce před soudním jednáním, anebo zda se má vystavit riziku, že mu bude uložena pokuta za plnění této povinnosti.

Advokát rovněž namítl, že v daném případě je zcela zjevné, že jednal jménem a na účet klienta, tedy nikoliv svým jménem, a proto nemůže být za takové jednání ukládán trest jemu samotnému, neboť se sám ničeho nedopustil. Dle jeho názoru nemůže nést odpovědnost za úkony klienta, které byly navíc činěny zcela v souladu se zákonem.

Ústavní soud zvážil argumentaci advokáta, příslušný spisový materiál i obsah naříkaného soudního aktu a dospěl k závěru, že ústavní stížnost je důvodná, a proto napadené rozhodnutí zrušil.

Krajský soud dle Ústavního soudu předně pochybil tím, že se vůbec nezabýval, zda se skutečně jednalo o „pochybení“ advokáta, anebo zda byl na vině přímo žalovaný jako účastník řízení, přičemž advokát jako právní zástupce žalovaného byl pouze nezbytným prostředníkem soudem vytýkaného jednání.

Ústavní soud dal rovněž advokátovi za pravdu v tom, že samotné založení důkazního materiálu do spisu advokátem nelze bez dalšího hodnotit jako projev obstrukce či neúcty k soudu, který by bylo lze stíhat pořádkovou sankcí, tím spíše „citelnou“, jak uvádí odvolací soud v odůvodnění rozporovaného rozhodnutí. A to přesto, že k takovému podání došlo bezprostředně před nařízeným odvolacím jednáním, na něž se soudní senát připravoval dle stavu spisu před založením předmětných listin. V takovém případě se totiž může advokát snadno ocitnout v nebezpečí střetu dvou protichůdných právních imperativů, a to na jedné straně dodržení povinností vyplývajících ze zákona o advokacii a stavovských předpisů (splnění příkazu klienta, který není v rozporu s právními předpisy, v intencích projednávané věci tedy dodáním důkazního materiálu, byť i opožděně), na druhé straně striktního dodržení pokynů soudu. Advokát se zde *de facto* vystavuje riziku buďto kárného postihu pro porušení svých stavovských povinností tím, že pokynu klienta nevyhoví, anebo naopak riziku uložení pořádkové pokuty ze strany soudu v důsledku toho, že příkaz svého klienta splní.

Do jisté míry se tu jedná o obdobné právní schizma, které Ústavní soud řešil v nedávném nálezu sp. zn. IV. ÚS 799/15 ze dne 9. 7. 2015 (v němž notářka omítla vydat orgánům činným v trestním řízení požadovanou závěť s odkazem na povinnost mlčenlivosti), byť posunutě do jiné roviny.

Předmětný nálezn lze (s určitým zjednodušením) interpretovat tak, že samotného advokáta za vyhovění pokynů klienta (které jsou v souladu se zákonem) nelze sankcionovat, byť by v důsledku respektování těchto pokynů bylo třeba např. odročit jednání ve věci, jak se také v posuzovaném případě stalo. Případný postih klienta je pak otázkou druhou. V usnesení sp. zn. IV. ÚS 3037/10, ze dne 15. 11. 2010 totiž Ústavní soud dospěl (dlužno přiznat, že ke značně kontroverznímu) závěru, že splnění povinnosti důkazní vynucovat uložení pořádkové pokuty lze.

Shora uvedené rozhodnutí Ústavního soudu lze tak vítat. Soudy totiž ne vždy zcela správně chápou podstatu činnosti advokáta, jemuž často přičítají k tíži i příkazy jeho klienta, což je pochopitelně špatně, *nota bene* za situace, kdy advokát činí za klienta úkony jen jako substitut.

Mgr. Vladimír Janošek, Kobylí*
advokátní koncipient

Autor působí v obchodní společnosti Továrek, Horký a partneři, advokátní kancelář, s.r.o. Tento článek není oficiálním stanoviskem advokátní kanceláře

Další články:

- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Ombudsman na Maltě - základní parametry a role. A v čem bychom se mohli poučit i my v Česku?](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Rozhovor s JUDr. Veronikou Janoušek Rudolfovou, samostatnou advokátkou specializující se na sportovní právo](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Fotbaloví agenti vs. FIFA ve světle stanoviska generálního advokáta Soudního dvora Evropské unie](#)